

Софія Куликівна.

АЛІ-БАБА

і

СОРОК РОЗБІЙНИКІВ.

ДІТОЧА БІБЛІОТЕКА

Книжечка 18. (214)

Софія Куликівна.

АЛІ-БАБА
і
СОРОК РОЗБІЙНИКІВ.

(3 кззок 1001 ночі)

2-ге видання

УКРАЇНСЬКЕ ВИДАВНИЦТВО "ГОВЕРЛЯ"
НЮ ЙОРК - ЗДА

1962

Право передруку законно застережене.

УКРАЇНСЬКЕ ВИДАВНИЦТВО "ГОВЕРЛЯ"
НЮ ЙОРК - ЗДА

1962

ПІСНЯ ПЕРША.

У Багдаді славнім місті,
Тому літ не сто, не двісті...
Іван Франко.

У Багдаді славнім місті,
Тому літ не сто, не двісті,
Жили вбогі брати два;
Хоч були собі рідненькі,
Бож сини одної неньки,
Та судьба в них не одна.

Старший Мехмет хитро
[взявся

І з донькою повінчався
Пребагатого купця,
А молодший Алі-Баба
Полюбив і взяв добряга
Сиротину без гроша.

Раз пішов він із ослами
В ліс глибокий, за дровами,
На прожиток зароблять;
Аж тут зирк! ... надіздить чвалом
Гурт розбійників провалом,
Чи ховатись, чи втікать?

У страшнім переляку
Скочив Алі на гияку,
З поміж листя бачить все:
Як розбійники злізають,
З коний скарби іздоймають
Кождий на свое плече.

Як ватажок коло брами
Крикнув: „Одчинись, Сезаме!“
Всі зникають у скалі.
Як за хвильку повертають:
„Сезаме, замкнись!“ взивають
І відіздять в порожні.

Слово чарівне: „Се-
[запе!“
Що ключем було до
[брами,
Алі добре спамятав.
У нутро скальне за-
[крався,
Срібла, злота там на-
[брався,
Тром ослам в верхи
[наклав.

Мехмет з дива не виходить,
Чом так легко все приходить
Брату, вбогому колись?
Звідки в нього ті достатки?
Ті доходи? ті порядки?
Звідки гроші завелись?

„Гроші звідки?“ Алі-Баба
Брату рідному, — добряга,
Все до чиста розказав:
Про скарби в нутрі скаль-
[ному,
Про чарівний ключ ід ньо-
[му,
Ще й дорогу показав.

Мехмет жадібно зітхає
І як стій він вирушає
З шістьма мулами у ліс.
Та не треба вам казати,
Як спішився він від хати,
Не дігнав би його й біс.

Хитрий Мехмет коло
[брами
Крикнув: „Одчинись,
[Сезамє!“
І втворилася скала!
Він з утіхи сам не знає,
Що скорійш хапати
[має,
Стільки всего там до-
[бра.

Срібло, золото, оксаміти,
Парчі, перли, самоцвіти,
Світ Мехмету мерехтить...
І з дванайцятьма міхами,
З трудом тащиться до брами,
Як на перший раз, досить.

„Одчинися!“...
[ну, а далі?
Не пішло і на
[три цілі,
Бо чарівний
[клич забув;
Зимний піт чо-
[ло зливає,
Око меркне,
[дух вліває,
Дотик смерти,
[знаць почув.

Аж тут чути крик завзятий:
Га!... ти зраднику проклятий!
Не уйдеш тепер мені!
Мехмета драби вбивають .
І на пострах прибивають
Кусні тіла на стіні.

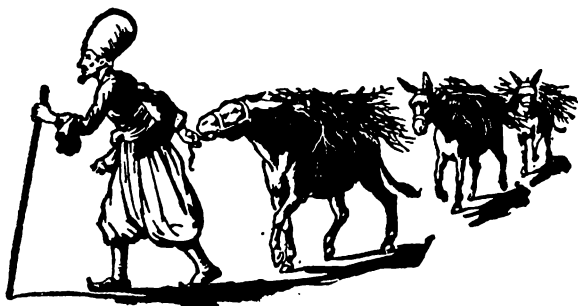

ПІСНЯ ДРУГА.

Ніч настала. — Тихо всюди...
У Багдаді сплять вже люди,
Мехметиха ще не спить;
Все лиш мужа виглядає,
Щось не добре прочуває,
Душу неспокій гнітить.

Далі каже: „Годі ждати?“
Йде до Аліної хати,
Брата шле за Мехметом.
Брат від разу догадався,
По що Мехмет в ліс подався
І застряг там десь притьмом.

Алі-Баба коло брами
Крикнув: „Одчинись, Сезаме!“
Кусні тіла як узрів;
На хребти ослам поклавши,
Скарбів, що спроміг набравши,
Ріщем вкрив і... вйо! домів.

Скільки наша Мехметиха
Мала горя, мала лиха,
Того не списать пером;
Та найгірше: Що зробити?
Слід розбійникам закрити,
Щоб не мстилися часом.
Була в Мехмета служанка,
Гарна, ставна, мов панянка.
Моргіянн на імя.
Ся про Мехмета голосить.
Що заслаб, шейлік приносить
Просто від аптикаря.

„Пан наш,“ — каже, „ох!... конечно,
„Захорів так небезпечно,
„Певно що буде вмирать.
„Щоб успішний дати рагунок,
„Зладьте ще міцнійший трунок,
„Ось вам срібних драхмів пять.“

А сама побігла жваво
Вулицями в ліво, в право,
Полатайко де сидів.

Того злотом підплатила,
Зір йому платком закрила,
І спровадила домів.

Кусні тіла по-
[сшивали,
Полатайка по-
[пращали,
Похорон як
[слід пішов...
І ніхто не до-
[гадався,
Що Мехмет в
скалузакрався,
Де напрасну
смертьнайшов.

А в скалі гуде нарада,
Чути крики: „Зрада, зрада!“
„Час вже тому дати кінець!
„Треба шпігуна післати,
„Слід, щоб вишукав до хати,
„Де зашитий був мерлець.“

Довго той шпігун блукався,
Заки врешті допитався
Там, де полатайко жив.
Сей пристав за добру плату
Відшукати тую хату,
Якби зір платком закрив.

Полатайко з критим
[оком
На омацки, крок за
[кроком,
Дім той клятий від-
[найшов!
Тут шпігун на дверях
[спішно
Білий знак зробив
[і втішно
В свояси собі пішов.

Але наша Моргіяна
Бистрим оком, зараз з ра-
[на.
Вздріла знак той на две-
[рях.
„Се якась нечиста спра-
[ва!“
І такий знак пописала,
Борзо по усіх домах!

Ось шпігун наш і ватажко
Бродять вулицею важко...
Щось шукають в пізну ніч.
„Чорт поплутав всю роботу!
„Тих значків є більш до сто ту,
„Радше забираймося пріч!“

ПІСНЯ ТРЕТЯ.

У скалі нові наради.
З шпігуном прийшло до звади;
Шлють нового шпігуна.
Сей аж тричі присягався,
У Багдад як стій подався,
Полатайка' знов найма.

Сим разом шпігун присяжний
Знак червоний, знак виразний,
Сам поклав на тих дверях!
Але не довів до ціли,
Бо з ватажком як наспіли,
Знак той був на всіх домах.

Третій раз вже сам ватажко
З полатайком бродять важко,
Дім той клятий щоб відкрить.
Тут ватажко встромив око,
Двері в тямку вбив глибоко,
Щоб пізнати їх в кожду мить.

Та наш Алі, як дізнався,
Чи хоч трохи налякався
Таємничих тих знаків?
Де там! Він і не думає,
З Мехметихою гуляє,
До її прийшов хатів.
А в хатах тих ходить чутка,
Що купець з Дамаску тутка
Проситься заночувать.
Просить одчинити ретяги,
Щоб оливнії боклаги
На подвірю поскладать.

Сорок бодень вщерть налитих,
Сорок мулів знаменитих,
Алі-Баба рад прийняв.
А купцеви із Дамаску,
Щоб всі знали його ласку,
Ще й вечеру дать казав.

Поки Моргіяна жваво,
У пекарни в ліво,
[в право,
Заходилась коло страв;
Каганець з браку оли-
[ви
Згас... і свіжої поживи
Із боклаги вимагав.

А в боклазі... хто вга-
[дає?
Там оливи й раз не
[має,
Лиш здоровий драб
[сидить!
Ще й розплющив сонні
[очи:
Моргіяні щось шепоче,
„Вже пора?... Чи все
[вже спить?“

Потім хутко із боклаги
Набирає тої снаги
У найбільший кітлик
[свій.

На вогонь його ставляє,
Грань-вугілля підгортає,
Щоб кипятком став олій.

Моргіяна остовпіла...
Алезараз просвітліла
Мудра її голова.
„Ні ще! ні ще!“ про-
[шептала,
В мить боклагу сю
[заткала
Иншірозслідить пішла.
Сорок бодень без одної
Прослідила ночі тої,
Всіх розбійників най-
[шла;

Кожному: „ще ні!“
[відперла,
З сорокової начерла
Каганцевого живла.

Моргіяна тим окропом
На подвір'ю, хлоп за хлопом,
Всіх розбійників палить.

Щось в боклагах зашкруміло,
Чути скрізь спалене тіло,
Ні оден драб не щемить!

Довершивши того діла
Моргіяна наша, сміла
У пекарню, знай, біжить...
Каганець там погасила,
Ватру швидко потушила
Причалась... наче спить.
А купець той із Дамаска,
(Що пізнати в нім ватажка
Кожний може вже тепер),
О півночі одягаєсь,
По подвір'ю розглядаєсь,
У боклагачи очи впер.
Що він шепче, що благає,
Ба, ганьбить і проклинає,
Що попало на язик.
Ні один не ворухнувся...
Аж ватажко сам здрігнувся,
Скочив через мур... і зник.

ПІСНЯ ЧЕТВЕРТА

Ранок. Сонце височенько.
На дивані ще любенько
Алі-Баба спочивав.
Аж від світла пробудився,
Щиро Богу помолився,
В баню митися помчав.

А вертаючи із бані,
Алі-Баба Моргіяні
З добротлива так верзе:
„Ось боклаги вщерть налиті,
„Осьде мули знамениті,
„Щож? Купець з Дамаска де?“
Моргіяна каже: „Пане!
„Щоб Аллах усе погане
„З дому вашого прогнав!
„Найби сю ще дав вам ласку,
„Щоб купець той із Дамаску,
„Більш до вас не повертав.“

Тутка Моргіяна сміла
Все до крихти розповіла.
Що відоме є для нас:
„То моя заслуга вірна.
„Так невільниця покірна
„Зберегла від згуби вас...“
„Правду кажеш,“ — Алі мовив:
„Щоб Аллах за те зготовив
„Красшу долю і тобі;
„Та тепер нам час думати,
„Як розбійників сховати
„Перед оком судії“.

„Він би певне не повірив!“ —
„Твій геройський чин би змірив
„Як убіство для гроша;
„Тож прийдеться нам ділати,
„Тих розбійників гребати
„У городі, тихо... ша!“

Сорок драбів без одного
Закопали ще дня того,
Сорок мулів зберігли;
Сорок бодень і кинджали,
Що драби при собі мали,
Поскривали, де могли.

А по тому всі ті річи
Раз на днину, або й двічі,
Посилали на базар.
По два мули... тай хороші,
За них брали добрі гроші,
Аж продали весь товар.

В тім часі син Алі-Баби
Відокремивсь... і провадив
Торговлю самий собі.
А напротив його склепу
Продавав купець з Аллепу:
Коври, шовки дорогі.

Той купець такий був чемний,
Та ввічливий і приємний,
Що подобався усім.
Алі-Бабі піддобрився,
Сам до нього запросився
На гостину в його дім.

При забаві Моргіяна,
Перед гостем танцювала
З тамбуріном у руці.
Враз ватажка в нім пізнала,
Злобний намір відгадала,
Бо кинджал крив в рукаві!

Не гаючи своїм часом,
Танцюристим викрутасом
Перегнулась к ньому в миг!
З рукава кинджал вхопила.
В само серце йому вбила
Так, що й крикнути не встиг!

Алі — ледви спам'ятовся...
Як від дівчини дізнався,
Що останній ворог впав;
За її заслуги вірні,
За учинки непомірні,
Свободу їй дарував.

Потім мовить так до сина:
„Осьде є твоя дружина!
„Моргіяно! Твій жених!“
Славне справили весілля,
Прийшли гості... а звідкілля?
Із „конопів фармевих“!*)

*) 17 букв сего верша можна читати ось яким порядком:
1, 2, 7, 4, 14, 13, 8, 9, 10, 12, 11, 5, 3, 9, 15, 16, і 17
Із поемів Франкових. (Прим. складача).

Абу-Касим із капцями,
Коваль Бассім з бильдарами,
Й міністер Джіяфар;
А з Месруром чорномазим,
Теслозубим негром вражим,
Гарун ер Рашид — сам цар!

Моргіяна танцювала,
Мехметиха свашкувала
Й веселився всенький дім!
Всі гуляли... й я там була,
А що бачила і чула,
Розповіла вам усім.

